

Lausunto

17.10.2023

Asia: VN/23401/2023

Lausuntopyyntö edunvalvojan palkkion suuruudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia vaikutuksia esitetyllä muutoksella olisi toimintaan?

Esitetyn muutoksen arvioidaan lisäävän toimeentulotukihakemusten, osissa maksettavien palkkioiden, mahdollisesti tilikauden yli siirtyvien palkkioiden, seurattavien ja laskettavien päämiesten määrää sekä lisäävän mahdollisten erilaisten asiakasmaksuihin perustuvien tuloilmoitusten tekemistä (vähennyksenä edunvalvontapalkkio).

Miten arvioitte vaikutuksia niihin, joiden edunvalvojana toimitte?

Muutoksen arvioidaan vaikuttavan eniten ns. väliinputoajien jokapäiväiseen elämään, jotka elävät omillaan (ei asumisyksiköissä), ovat pienituloisia, mutta tilillä kuitenkin vähän rahaa, joten he eivät saa millään perusteella toimeentulotukea ja he joutuvat näin ollen maksamaan korotuksen kokonaan itse. Muutos vähentää päämiehellä jouluna käytössä olevan rahan määrää sekä muutoinkin vähentää joulurahan ja muun ylimääräisen käyttövaran antamisen mahdollisuutta, johtuen palkkion maksupäivästä. Muutos vaikuttaa vähemmän heillä, jotka saavat palkkioon osittain toimeentulotukea ja vähiten heihin, jotka saavat palkkion kokonaisuudessaan toimeentulotuesta. Varakkaammille päämiehille muutoksella ei ole vaikutusta normaaliin jokapäiväiseen elämään.

Osan päämiehiä koskien erilaiset asiakasmaksut pienenevät, koska vähennyksenä huomioitava palkkio on suurempi.

Muut kommentit esitysluonnoksesta

Muutos lisää näkemyksemme mukaan hyvinvointialueiden menoja maksettavien toimeentulotukien kasvun muodossa. Jos palkkio otetaan huomioon hyvinvointialueella vähennyksenä asiakasmaksuissa, vähentää se myös hyvinvointialueiden tuloja. Muutoksella rahaa siirtyisi, mutta summa ei niinkään kasvaisi. Suora lisäys palkkioiden kokonaismäärään saataisiin esim. omaisuuskorotuksen prosenttia nostamalla, minkä tuomat taloudelliset ongelmat olisivat mahdollisesti ratkaistavissa joidenkin harvojen palkkioiden osalta esim. palkkioita kohtuullistamalla

tilanteissa, joissa omaisuus ei ole helposti realisoitavassa muodossa, mm. vaikeasti realisoitavat kuolinpesät, erityisesti ne tilanteet, joihin sisältyy hallintaoikeus.

Nyt esitetty menettelytapa lisää myös edunvalvontatoimistoissa sekä hyvinvointialueella tehtävää työtä.

Sorsila Krista

Länsi- ja Sisä-Suomen oik.apu ja edunval - Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu-
ja edunvalvontapiiri